

Syczewski, Tadeusz

"Introduzione al Mistero Eucaristico. Dottrina - Liturgia - Devozione", Mauro Gagliardi, 2007 : [recenzja]

Studia Teologiczne 26, 621-622

2008

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

R E C E N Z J E

Mauro Gagliardi, *Introduzione al Mistero Eucaristico, Dottrina – Liturgia – Devozione*, Edizioni San Clemente 2007, ss. 410, tłum. *Wprowadzenie do Tajemnicy Eucharystii, Nauka – Liturgia – Pobożność*.

Mauro Gagliardi, kapłan archidiecezji Salerno, doktor teologii na Uniwersytecie Gregoriańskim (Rzym), przez wiele lat wykładowca chrystologii i teologii Trójcy Przenajświętszej w Instytucie Teologicznym w Salerno. Ponadto sekretarz Synodu Diecezjalnego, profesor zwyczajny chrystologii i soteriologii na Uniwersytecie Królowej Apostołów w Rzymie. Autor wielu publikacji teologicznych.

Tajemnica Eucharystii jest źródłem i szczytem całego życia i misji Kościoła. Tajemnica ta jest pogłębiana przez naukę Kościoła, jest celebrowana w liturgii, a także ukazywana przez liczne formy pobożności.

W ostatnich latach napisano wiele książek i artykułów na temat Eucharystii, ale tylko nieliczne z nich ukazują w sposób integralny i wyczerpujący naukę Kościoła dotyczącą tego sakramentu. Do takich należy dzieło Mauro Gagliardiego. Struktura książki jest bardzo prosta. Ukazuje naukę i praktykę eucharystyczną Kościoła w historii i w Piśmie Świętym. W jakiejś mierze obrazuje słuszność tezy: *jak się wierzy, tak się celebruje tę Tajemnicę*. Autor ukazuje dogmat i liturgię jako jedną całość. Pobożność eucharystyczna ma swoje miejsce w nauce i w liturgii.

Książka *Wprowadzenie w Tajemnicę Eucharystii* jest swego rodzaju syntezą, dobrze udokumentowaną licznymi źródłami. Ukazuje etapy rozwoju historycznego w trzech wymiarach: doktrynalnym, liturgicznym i pobożnościowym na przestrzeni wieków aż do ostatnich najważniejszych w tym zagadnieniu dokumentów Papieża Benedykta XVI na temat Eucharystii: *Sacramentum Caritatis* i *Summorum Pontificum*. Historia Eucharystii ukazana przez Gagliardiego jest historią nauki, liturgii i pobożności. Tajemnica Eucharystii przedstawiona została w sposób systematyczny i pogłębiony. Autor zwraca uwagę na wiarę w Eucharystię, celebrację, jej wspólnotowy charakter oraz na pobożność prywatną. Ponadto porusza wiele narosłych w przeszłości kontrowersyjnych zagadnień związanych z tym sakramentem. Autor podejmuje refleksję nad zadaniami Kościoła w czasie jego wejścia w Trzecie Tysiąclecie, aby pomóc wiernym jeszcze bardziej uwierzyć wielkiej Tajemnicy eucharystycznej, której wspólnota wiernych strzeże i która jest jej własnością.

Pozycja ta poza wprowadzeniem i wstępem zawiera pięć rozdziałów. Pierwszy ukazuje Eucharystię w Piśmie Świętym Starego i Nowego Testamentu, rozwijając szczegółowo nazwy związane z Eucharystią, zwraca także uwagę na symbole związane z tym sakramentem.

Rozdział drugi omawia problem Eucharystii w historii, podkreślając jej związek z teologią, liturgią i pobożnością w wiekach I-V. Zwraca również uwagę na pierwotną wspólnotę Kościoła, a także wypowiedzi Ojców Kościoła pierwszych wieków na temat Eucharystii.

Trzeci rozdział ukazuje Eucharystię w historii w wymiarze teologicznym, liturgicznym i pobożnościowym w wiekach VI-XIX. Podkreślono przede wszystkim wielkie znaczenie nauki św. Tomasza z Akwinu i Soboru Trydenckiego.

Czwarty rozdział opisuje Eucharystię w wiekach XX-XXI. Autor odwołuje się do nauki *Drugiego Soboru Watykańskiego*, do encykliki Piusa XII *Mediator Dei*, a także nauki innych Papieży, a zwłaszcza Leona XIII *Mirae Caritatis*, Pawła VI *Mysterium Fidei*, Instrukcji *Eucharisticum Mysterium*, a także dokumentów związanych z Eucharystią Jana Pawła II – List apostolski *Dominicae Coenae*, encyklika *Ecclesia de Eucharistia* – oraz Benedykta XVI – encyklika *Deus Caritas est* oraz adhortacja apostolska *Sacramentum Caritatis* i List apostolski motu proprio *Summorum Pontificum*.

Rozdział piąty omawia teologię, liturgię i pobożność eucharystyczną. Przede wszystkim zwraca uwagę na elementy związane z Eucharystią w celu jej zrozumienia, celebracji i adoracji w Trzecim Tysiącleciu. Między innymi autor skupia swoją uwagę na najważniejszych pojęciach związanych z Eucharystią, jak np. ofiara, konsekracja, zwraca też uwagę na dynamikę liturgiczną. Omawia ponadto kreatywność liturgiczną, muzykę sakralną, budowę kościołów a także znaczenie reformy liturgicznej w nauczaniu Drugiego Soboru Watykańskiego, ze szczególnym podkreśleniem używania w liturgii języka łacińskiego, a także zagadnieniami związanymi z *ars celebrandi*. W zakończeniu książki autor podaje bardzo bogatą i ciekawą literaturę dotyczącą Eucharystii.

Książka jest niewątpliwie bardzo przydatna dla wykładowców i studentów liturgiki na uniwersytetach i wydziałach teologicznych. Stanowi również cenną pomoc dla katechetów i wiernych świeckich, którzy pragną pogłębić swoją wiedzę na temat Eucharystii.

Ks. Tadeusz Syczewski

M. I. Rupnik, *Il discernimento. Prima parte: Verso il gusto di Dio*, Roma 2002, s. 102.

Ojciec Marko Ivan Rupnik, jezuita Słoweniec, znany jest z fascynacji tradycją chrześcijańskiego Wschodu. Swoje zainteresowania wyraża nie tylko piórem, przez liczne publikacje z dziedziny teologii duchowości, lecz także pędzlem i dłutem, tworząc teologię piękna w ikonach i mozaikach. Te ostatnie można podziwiać nie tylko w licznych świątyniach Europy, lecz także w Pałacu Apostolskim